

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.736/2012/6.szám

A Kúria a dr. Horváth László Imre ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságon 5.M.30/2012. szám alatt indított és a Pécsi Munkaügyi Bíróság 2012. augusztus 22-én kelt 5.M.30/2012/13. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Pécsi Munkaügyi Bíróság 5.M.30/2012/13. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen a magyar államnak külön felhívásra 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

P. J. felperesi munkavállaló Sz. J. és W. M. munkatársaival együtt 2011. július 27-én egy pneumatikus keverőgéppel történt munkavégzés befejeztével, annak tömlőjét kívánták kimosni, kitisztítani, azonban az eközben eldugult. Emiatt P. J. a betonfogadó szerkezetről a betontömlőt leszerelte, majd egy kalapáccsal ütögette a cső szabad végének külső felületét, amelynek hatására abból betondarabok és kavics távozott. A földre engedett cső hirtelen felcsapódott, az abból származó betondarabok P. J. állkapocs csontjának repedését és arcsérülését okozták.

A baleset kivizsgálásának eredményeként a Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelősége határozatával 500.000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta a munkáltatót azon indokkal, hogy az megsértette az Építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002.(II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet (együttes rendelet) 4. számú melléklet III. fejezet 15.24. pontjában írt rendelkezéseket, továbbá a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 82. § (2) és 2. § (2) bekezdéseit.

A bírsággal sújtott kötelezett fellebbezését elbírálva az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség az elsőfokú határozatot lényegében annak indokai alapján helybenhagyta.

A határozatot a kötelezett keresettel támadta meg a munkaügyi bíróság előtt és annak hatályon kívül helyezését kérte törvénysértésre hivatkozva. Vitatta, hogy a bírságot kiszabó határozatban írt munkavédelmi szabályokat megsértette volna. Állította, hogy a baleset a sérült elháríthatatlan magatartásának volt a következménye és az a berendezés, amelyet az alperes hiányolt, nincs is rendszeresítve a munkagéphez.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, fenntartva a határozatokban megállapított tényállást és az azon alapuló döntést, indokaira is kiterjedően.

A Pécsi Munkaügyi Bíróság 5.M.30/2012/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és perköltség, valamint illeték fizetésére kötelezte. Ítéletének indokai szerint megállapítható volt, hogy olyan cső rögzítő berendezés, amelynek hiányát az alperes határozata kifogásolta, és amely a munkavédelmi bírság jogalapját képezte, a géphez nincs rendszeresítve. Ugyanakkor a gépet olyan személy P. J. kezelte, akinek ehhez jogosultsága nem volt és az sem állapítható meg, hogy a helyszínen a munka irányításával kit bíztak meg. Vagyis azzal, hogy a felperes a munka irányításával és a munkavédelmi szabályok betartásának ellenőrzésével a helyszínen nem bízott meg senkit, megsértette az Mvt. 50. § (4) bekezdését. A sérült a munkaegészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez nem rendelkező jogosultsággal, szakképesítéssel, ezért az Mvt. 51. § (1) bekezdésében írt rendelkezés is sérült.

Megállapította a munkaügyi bíróság, hogy olyan jogsértés, amelyet az alperes a felperes terhére rótt, nem állt fenn, így ez az alperesi megállapítás iratellenes. Ugyanakkor tény, hogy a munkavállalók biztonságának és egészségének veszélyeztetése megvalósult, így az alperes érdemben nem sértett jogszabályt,

amikor a felperest munkavédelmi bírsággal sújtotta, ezért a keresetet a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján, utalva a Pp. 341. § e) pontjára is, elutasította.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel és a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján az ítélet és a bírságot kiszabó határozatok hatályon kívül helyezését, az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésének, a Pp. 215. §-ának, a Pp. 339. § (1) és (3) bekezdésének, valamint a Pp. 339/B. §-ának megsértésére. Felülvizsgálati kérelmének indokai szerint a munkaügyi bíróság az alperesi határozat indokaitól eltérő szabálysértésben - gépkezelői jogosítvány esetleges hiánya, Mvt. 50. § és 51. §-ának megsértése - találta a felperes felelősségét megállapíthatónak, ez pedig a Pp. 339. § (3) bekezdése szerint hatályon kívül helyezési indok, a bíróság nem térhet át más szabálysértésre, mint amelyet a bírságot kiszabó határozat tartalmaz.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a munkaügyi bíróság ítéletének hatályban tartását kérte. Ellenkérelmének indokai szerint a közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálatánál jogilag nem releváns kérdés, hogy a balesetet ki milyen mértékben okozta és a balesetért kinek a felelőssége áll fenn. Munkavédelmi bírság még munkabaleset hiányában is kiszabható. A határozatban hivatkozott munkavédelmi követelmény a munkáltatót a munka befejezése utáni időszakban is terhelte. A két időszakot nem lehet összemosni, csak az üzemi munkára vonatkozhat az a felperesi hivatkozás, hogy a géphez nincs csőrögzőtő berendezés és az nem is szükséges. A gépre vonatkozó kezelési és karbantartási utasítás (utasítás) a betonpumpa kezelésére és általános műszaki karbantartására tartalmaz rendelkezéseket. A tisztításra a 44-45. oldalon térnek ki és deklarálják, hogy a tisztító víz habarcstömlőn keresztül történő továbbításánál a kivezető végét jól kell rögzíteni. A funkcionáló ún. betonfogadó szerkezetet (kifolyó edényt) a tisztítás során alkalmazandó rögzítő eszközt nem nevezi meg, de a rögzítési kötelezettséget az utasítás előírja. A kifolyó edény egyebekben a betonozás közben is betölt irányítási és rögzítési funkciót, ha a tisztításnál fennmarad, ezt is rögzíteni kell valamilyen eszközzel valamilyen módon, mert akkor ez jelenti a kivezető végét, erre hathat olyan erő, amelynek okán a végpont elszabadulhat és kiszámíthatatlan mozgásokat végezhet.

Az ítélet indokolásával ellentétben az, hogy az utasítás a rögzítés eszközét nem nevezi meg, nem jelenti azt, hogy ilyen eszköz nincs. Az utasítás a rögzítő eszköz szükségességére és kötelező alkalmazására előírásokat tartalmaz. A tisztítási technológiától, annak folyamatától, a körülményektől az alkalmazott kivezető végtől függ a rögzítő eszköz megválasztása és alkalmazása, használati módja. Itt kell figyelemmel lenni az Mvt. 2. § (3) bekezdésében

írtakra. Tényként állapítható meg, hogy a felperesnél ilyen rögzítő biztosító eszköz nem volt és ennek hiányát tulajdonképpen a bírósági ítélet is megállapította. Mindezekre figyelemmel a munkaügyi bíróság ítélete az ügy érdemét illetően helytálló, ezért annak hatályban tartását kérte az alperes.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbi indokok szerint - a munkaügyi bíróság ítéletének indokolását kiegészítve és módosítva - nem alapos.

A Pp. 339. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezi és a határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezi, ha más jogalapon álló határozat meghozatalát látja indokoltnak. Ehhez kapcsolódóan is alakította ki a Kúria a 2/2011.(V.9.) KK véleményét, amelyben kifejtette, hogy a közigazgatási perben a kereseti kérelem nem általában vonatkozik a közigazgatási határozat felülvizsgálatára, hanem a felperes meghatározott irányú felülvizsgálatot kér. Nem lehet tehát a kereset korlátait a határozat megváltoztatásának vagy hatályon kívül helyezésének kérelmezésére szűkíteni. A felperes a jogszabálysértés körében konkrét jogszabály megsértését jelölte meg. Ha a felperes jogszabálysértésre hivatkozva a közigazgatási határozat felülvizsgálatát kéri, ebből következik, hogy értelemszerűen a közigazgatási határozat indokolási részét is támadja. A kereseti kérelemhez kötöttség elve a közigazgatási perben is érvényesül, ezért a bíróság csak a keresetlevélben megjelölt jogszabálysértést vizsgálhatja, kivéve, ha semmisségi okot észlel. A jelen esetben nem volt semmisségi ok, tehát a bíróságnak nem volt lehetősége a határozatban megjelölt indok helyett más szabályszegés megállapítására, más rendelkezés megsértésének megállapítása mellett a kiszabott pénzbírság helytállósága tárgyában érdemi döntést hozni. Ebben a körben tehát a felperes felülvizsgálati kérelmében írtak valóban a munkaügyi bíróság ítélete indokolásának jogszabálysértő voltát támasztják alá.

Megállapította a Kúria azonban azt is, hogy a közigazgatási határozat egyebekben nem jogszabálysértő, annak indokai helytállóak és ebben a körben a munkaügyi bíróság tévesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Az alperes a bírságot kiszabó határozata indokolásának az együttes rendelet 4. számú melléklete III. fejezet 15.24. pontja megsértésére hivatkozott. A III. fejezet 15. pontja tartalmaz rendelkezést a beton- vasbeton munkákra vonatkozóan és a 15.24. pont kifejezetten kimondja, hogy a betonszivattyúnak és a csővezetéknek a munka befejezése utáni átfújásakor, illetve tisztításakor senki sem tartózkodhat a cső

kiömlő végénél. A sérült pontosan a kiömlő végénél állt, így fordulhatott elő az, hogy annak a benne levő beszorult anyag és levegő mozgása következtében felvágódva a sérült állának csapódott mégpedig azért, mert ugyanezen rendelkezés a csővég rögzítését is előírja. Azonban ez nem történt meg, sőt a csővéget levették a háromlábú tartóállványról is. A tanúként kihallgatott, perbeli berendezést forgalmazó kirendeltségvezető tanúvallomása sem állt ellentétben az alperesi határozat megállapításaival akkor, amikor a háromlábú kiömlő zsámolyt biztonsági berendezésnek - nyomást eloszlató és rögzítő szerepe miatt - nevezte és annak eltávolítását hibának minősítette. De utal a Kúria a berendezés kezelési és karbantartási utasításának 4.5 pontjában (tisztítás) írtakra is, ami szintén „jó erősen fogjuk meg a kifolyó edényt” kitételt tartalmazza akkor, amikor a tömlő vezetéken át vizet áramoltatnak. Ugyanezen utasítás 3.2.1. pontjában írt biztonsági ajánlások között az A/6. pont a vezetékek rögzítését írja elő és ábrázolja, tehát a csővezeték nem lehet szabadon, szabad mozgásban sem működéskor, sem tisztításkor. Mindez megalapozza azt az alperesi megállapítást, hogy a felperes megsértette az Mvt. 2. § (2) bekezdésének és 82. § (2) bekezdésének e) pontját is akkor, amikor nem biztosította a munkavállaló testi épségét, a biztonságos munkavégzés követelményeit. Mindez megállapítható akkor is, ha a sérült közrehatott a baleset bekövetkezésében magatartásával.

A fenti indokolásbeli módosítással helytálló a munkaügyi bíróság ítélete, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.

A felperes illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. §-a alapján köteles fizetni.

Budapest, 2013. október 21.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné
dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő